

Virksomhedernes træk på kassekreditten er eksploderet

TEMAANALYSE

Coronakrise, forsyningskrise, energikrise og et enormt fald i forbrugernes humør har tæret på virksomhedernes økonomiske polstring. Desuden stiger kravene om længere betalingsfrister. Derfor ser mange virksomheder sig nødsaget til at trække på kassekreditten.

Virksomhedernes træk på kassekredit er eksploderet

Dato: 20. december 2022

Virksomhedernes brug af overtræk og kassekredit er steget voldsomt over det seneste år. Trækket er steget med næsten 50 pct. siden samme tidspunkt sidste år og udgør nu lidt mere end halvdelen af det totale udlån fra pengeinstitutterne. Det svarer i kroner og øre til en stigning fra 135 mia. kr. til 200 mia. kr. Imens er øvrige udlån kun steget med ca. 13 pct. sammenlignet med samme tidspunkt sidste år.

Der er flere årsager til, at virksomhederne er begyndt at bruge kassekredit i så høj grad. Særligt SMV'erne er økonomisk tyndslidte oven på coronakrisen, forsyningskrisen og energikrisen. Samtidig har den rekordhøje inflation taget pusten fra forbrugerne, hvilket betyder mindre omsætning hos de danske virksomheder. Det betyder nu, at virksomhedslikviditeten er skrumpet. Desuden kræver kunderne længere betalingsfrister, hvorfor kassekredit bliver brugt som mellemfinansiering.

Hovedpointer fra undersøgelsen

- Bankernes udlån til virksomheder via kassekredit og overtræk er steget med 47 pct. siden sidste år. Imens er øvrige udlån kun steget med 13 pct.
- Det betyder, at lånene via kassekredit og overtræk nu udgør 53 pct. af det totale udlån fra pengeinstitutter.
- Kassekredit er en dyr løsning. Rentespændet mellem et gennemsnitligt normalt banklån og den gennemsnitlige effektive rente på en kassekredit og et overtræk er 1,5 pct. point.
- Samtidig er dette rentespænd øget med 0,5 pct. point.

Siden samme tidspunkt sidste år er det samlede udlån via kassekredit og overtræk steget med:

47%

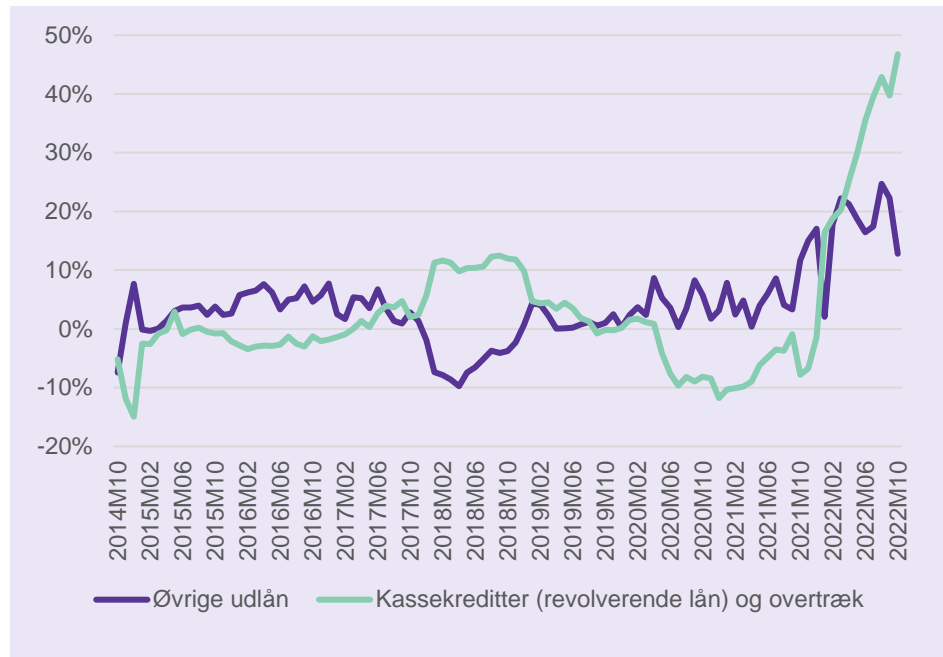
Markant stigning i virksomhedernes træk på kassekredit og overtræk

Nedenstående figur viser den årlige udvikling i omfanget af kassekreditter og overtræk fra virksomheder hos pengeinstitutter, samt omfanget af øvrige udlån til virksomheder. I forhold til oktober sidste år er omfanget af udlån til virksomheder på kassekredit og overtræk steget med 47 pct. i 2022. For øvrige udlån til virksomheder er omfanget kun steget med 13 pct.

Gruppen af øvrige udlån er opgjort ekskl. Kredit på kreditkort (rentefrit), kredit på kreditkort (med rente) og repoudlån, som tilsammen kun udgør ca. 1 pct af det samlede udlån fra pengeinstitutter jf. bilag 1.

Virksomhedernes lån via kassekredit eller overtræk er steget med 47 pct.

Årlig udvikling i forretningsomfanget af udlån til virksomheder fordelt på måneder i perioden 2014 til 2022.

Kilde: SMVdanmark på baggrund af Nationalbanken

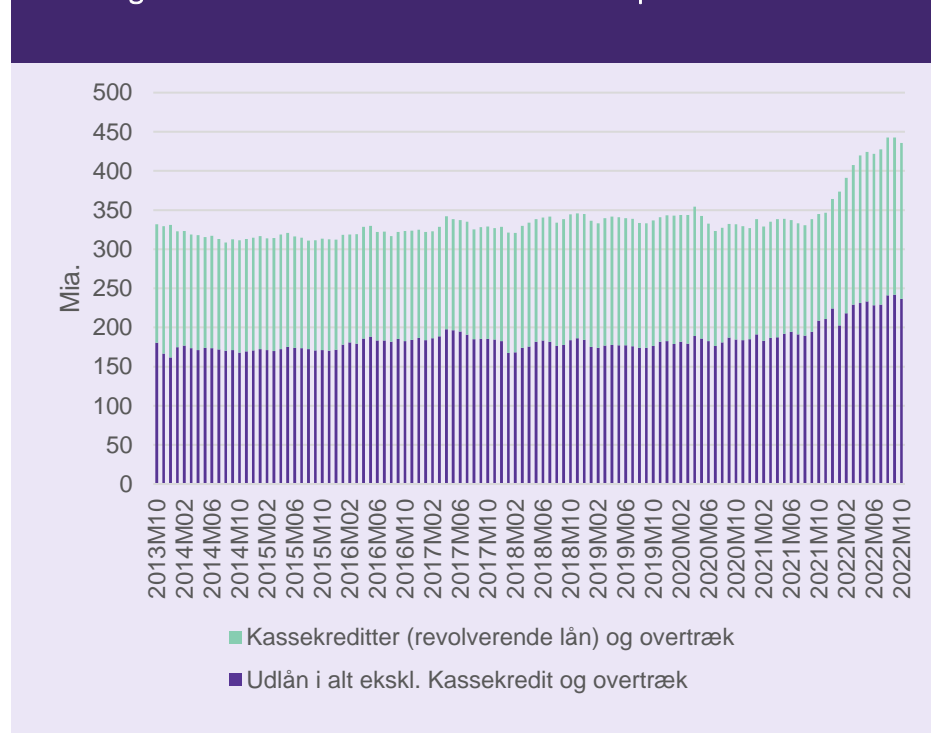
Figur 1

Mere end hver 2. lånte krone til virksomhederne kommer fra kassekredit og overtræk

Summen af udlån via kassekredit og overtræk ligger nu på 200 mia.

I nedenstående figur kan man se, at det samlede omfang af kassekredit og overtræk i oktober 2022 ligger på 200 mia. kr. På et år er omfanget steget med 50 mia. kr. Det er det højeste udlån via kassekredit og overtræk i hele perioden. Det betyder, at hver syvende udlånte krone til virksomhederne kommer via kassekredit eller overtræk.

Udviklingen i absolutte udlån til virksomheder i perioden 2013-2022

Kilde: SMVdanmark pba. Nationalbanken

Figur 2

Anm.: Udlån i alt inkluderer alle udlån fra pengeinstitutter.

Kassekreditten koster flere penge

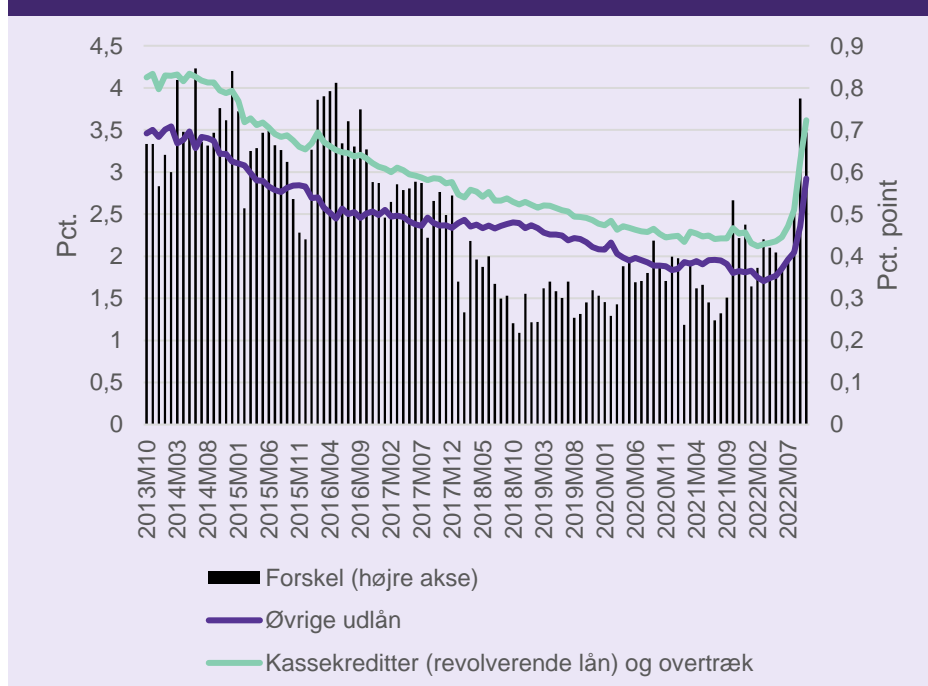
Virksomhedernes rentebetalinger er i teorien bestemt ud fra en risikofri rente og en risikopræmie. Nedenstående figur viser, at den gennemsnitlige effektive rente for et kassekreditlån og for overtræk siden juni 2022 er steget drastisk. Den låntype, som udgør den største enkeltstående andel af det totale udlån fra pengeinstitutter, er *øvrige udlån*, som udgør 53 pct. jf. bilag 1. I nedenstående figur er den effektive rente for virksomheder for det mest gængse gruppe *øvrige udlån afbilledet*, samt den gennemsnitlige effektive rente for kassekreditten og overtræk.

I perioden fra 2013 og frem var den overordnede trend, at renten faldt for *øvrige udlån* og for kassekredit og overtræk. Fra midten af 2022 ændrer billedet sig dog. Den gennemsnitlige effektive rente på *øvrige udlån*

Den gns. effektive rente for kassekredit og overtræk er steget med 1,5 pct. point

til virksomheder stiger fra 1,8 pct. p.a. i januar til 2,9 pct. p.a. i oktober, mens den effektive rente for kassekredit og overtræk stiger fra 2,2 pct. p.a. til 3,6 pct. p.a. Stigningen er derfor på 1 pct. point for øvrige udlån, men på hele 1,5 pct. point for kassekredit og overtræk. En del af stigningen kan forklares ved nationalbankens rentestigninger, mens en anden bidragende forklaring er, at virksomhederne er mindre finansielt polstret grundet kriserne, hvilket øger risikoen for misligholdte lån.

Udviklingen i den effektive gns. rente for kassekredit og overtræk og for øvrige udlån i perioden 2013 til 2022

Kilde: SMVdanmark pba. Nationalbanken

Figur 3

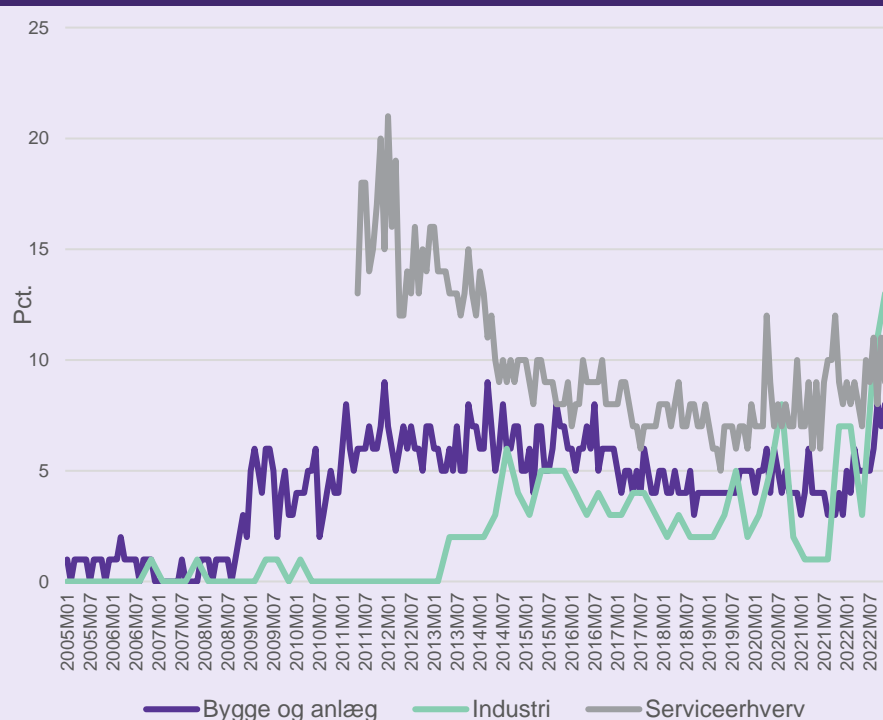
Anm.: Udlån i alt inkluderer alle udlån fra pengeinstitutter.

Virksomhederne er begrænset af finansiering

Flere og flere virksomheder er finansielt begrænsede

Nedenstående figur viser udviklingen i andelen af virksomheder fordelt på brancher, som er begrænset af manglende finansiering. Fra starten af 2022 stiger andelen af bygge- og anlægsvirksomheder, der er begrænset af manglende finansiering fra 3 pct. i januar 2022 til 8 pct. i november 2022. For industrivirksomhederne stiger andelen der oplever problemer fra 8 pct. i januar 2022 til 13 pct. i november 2022.

Andel af virksomheder der svarer ja til om de er begrænset af manglende finansiering fordelt på brancher i perioden 2005 til 2022

Kilde: SMVDanmark pba. Danmarks Statistik

Figur 4

Anm.: For industribranchen opgøres andelen af finansielt begrænsede virksomheder kun på kvartalsbasis. Denne tidserie er udjævnet via lineærinterpolation.

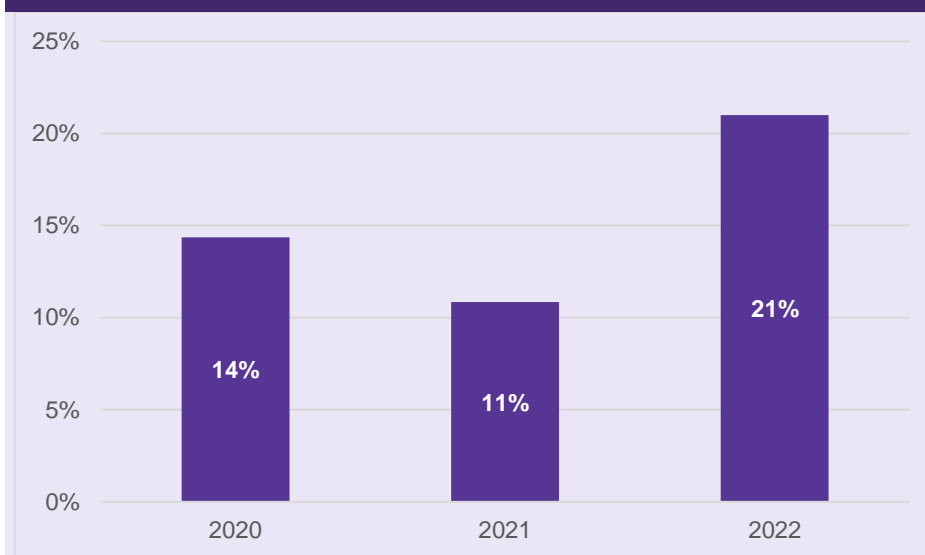
Kunderne kræver længere betalingsfrister

Kassekredit og overtrækket bliver i høj grad brugt på kort sigt blandt andet for at mellefinansiere. I lyset af, at virksomhedernes kunder kræver længere betalingsfrister, er brugen af kassekredit derfor en naturlig reaktion. Af nedenstående figur fremgår det, at andelen af virksomheder, som i 4. kvartal 2022 oplevede, at deres kunder krævede længere betalingsfrister er steget med det dobbelte sammenlignet med sidste år.

Hver femte virksomheds kunder kræver længere betalingsfrister

Nedenstående figur viser, at i 4. kvartal i 2022 har hver femte virksomhed i løbet af de seneste tre måneder oplevet, at deres kunder kræver længere betalingsfrister. For samme kvartal i 2021 var det kun hver tiende. Andelen af virksomheder som oplever, at kunderne kræver længere betalingsfrister er derfor fordoblet på et år.

Andel af virksomheder som har oplevet, at kunderne kræver længere betalingsfrister over de seneste 3 måneder

Kilde: SMVdanmark spørgeskemaanalyse

Figur 5

Fakta om SMVdanmarks temaanalyse

Udviklingen er bekymrende, for kassekreditten er en dyr måde at finansiere sine udgifter på. Renten er i gennemsnit 1,5 pct. point højere end et normalt banklån. På de seneste har vi samtidig set, at spændet mellem renten på normale banklån og kassekreditten er vokset. En forklaring kan være, at bankerne kræver en højere risikopræmie fra virksomheder med træk på kassekreditten nu, fordi det er forbundet med højere risiko at låne til dem sammenlignet med tidligere.

Alt i alt er det et meget bekymrende krisetegn. Overtræk og kassekredit er instrumenter, man kun bruger i kort tid for fleksibiliteten skyld. Det her er så massivt og over så lang en periode, at det må siges at være

endnu et tegn på, at en del af erhvervslivet kæmper en overlevelseskamp.

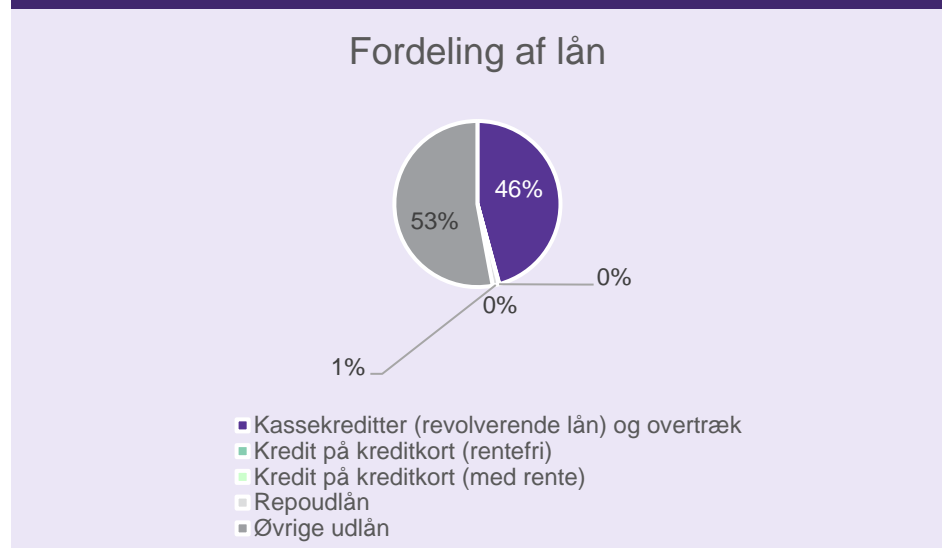
SMVdanmark forslår en betalingsfrist på maksimalt 30 dage. Derudover er der en række tiltag, som kommunerne kan implementere for at holde hånden under de likviditetspressede virksomheder. De bør f.eks. bestræbe sig på at betale fakturarer straks. De bør også bestræbe sig på at yde hurtigere sagsbehandling, lave SMV-venlige udbud og holde igen med huslejestigninger m.m.

Kontakt

Konsulent Lasse Lundqvist, tlf. 41 29 20 09, Lundqvist@SMVdanmark.dk.

Bilag 1

Fordeling af udlån fra pengeinstitutter til virksomheder, oktober 2022

Kilde: SMVdanmark pba. Nationalbanken